

Kan vi så få en debat om Danmarks minimumskontrol

Narko: Aldrig har der været så meget narko i Danmark, siger myndighederne. 50 års narkopolitik har spillet fallit, vurderer professor i strafferet. Dansk Told & Skatteforbund ønsker debatten om Danmarks narkokontrol genoptaget

Hvis man surfer en tur på Internettet på ordet narkotika, får man en masse hits. De fleste er politihistorier eller har fokus narkobehandling og sociale foranstaltninger. Debatten om, hvordan Danmark *forhindrer* narkotikaen i at komme ind i landet, tja, den er ikke til at finde.

Og det er ikke så underligt, for den er ikke-eksisterende, siger flere forskere til Dansk Told & Skat.

På Dansk Center for Rusmiddelforskning mener centerleder Mads Uffe Pedersen, at det skyldes det verdensomspændende problem, at narkoen ikke er til at stoppe.

"Narkotikaen er det stærkeste lokomotiv, der findes. Vejene ind er plastiske, de skifter kanaler. Det er en organisme, som flytter sig. Du kan købe det i lejligheder, fra biler, ja der er ligefrem oprettet cykelbude. Selv i lande med en meget restriktiv narkopolitik, f.eks. i Thailand, hvor der er dødsstraf, florerer den helt vildt. Og vi kan se, at i Amsterdam er prisen på crack-heroin helt nede på 50 kroner.

Det er det samme som en fadøl - enhver ung med et fritidsjob kan betale", siger Mads Uffe Pedersen.

Hos dansk politi bekræfter kriminalinspektør Kim Kliver fra Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøtte Center, at priserne på narko er ekstraordinært lave. Det beviser, at der er masser af narkotika i Danmark. Han konstaterer også, at den toldindsats, svenskerne har på deres side af Øresundsbroen, Lerbækken, giver pæne narkotikafangster.

"Og faktum er, at det, de tager på landegrænsen, *har* været igennem Danmark", siger Kim Kliver, der heller ikke er stødt på debat om narkokontrollen, bortset fra inden for politiets og SKATs egne døre.

Debat nu

Dansk Told & Skatteforbund ønsker, at man tager debatten nu. Det er på tide, at man diskutere Danmarks minimumsberedskab.

Forbundsformand Jørn Rise mener, at sam-

“ Vi har Europas laveste tærskel. Vi må da i det mindste have samme barriere som de andre lande, så vi har et fælles udgangspunkt.

”

Jørn Rise

Foto: fagpress/Mikael Hjulær

fundet må forholde sig til den kriminalitet og de voldsomme udgifter, som narkoen fører med sig.

”Vi har en forpligtelse - også i forhold til EU. Vi har Europas laveste tærskel. Vi må da i det mindste have samme barriere som de andre lande, så vi har et fælles udgangspunkt. Samfundet må træffe en beslutning: Vil vi have dette samfund med langt mere narko? Er det OK med en økonomisk underverden, flere indbrud og en sundhedssektor, der skal bruge flere penge til behandling? Faren i øjeblikket er jo, at stadigt flere unge tager narko, især piller og party-drugs. Det fører til ulykke og uoverskuelige konsekvenser for samfundet”, mener Jørn Rise.

De danske toldere beslaglægger hvert år mange kilo narkotika på landets ydre grænser. Men tolderne er gennem årene blevet færre, og det er nødvendigt med en debat om Danmarks smertegrænse, mener formanden.

”Vi har fulgt udviklingen siden 1990'erne. Toldområdet er skamskudt. Narkohandlerne

Den grænseoverskridende narko

Meget af den såkaldte kunstige narko som amfetamin og ecstasy produceres i Benelux-landene, altså inden for Europa, mens heroin og hash f.eks. kommer fra Asien eller Afghanistan og kokainen fra Sydamerika. Den bliver fragtet ind på mange måder. F.eks. via Sydeuropa - Spanien/Portugal, den bliver sejlet ind via stop, fragtet i køretøjer, og nogle gange personbåret via fly i kufferter eller på personer. Med det internationale samarbejde kan man foretage store beslag i tonsklassen, der er langt mere målbart og ødelæggende for narkohandlen end de et-gramsposer, politiet beslaglægger på f.eks. diskotekerne,

Det er både toldere og politiets erfaring, at de typiske kurere, er socialt pressede "nyttige idioter", der løber risikoen for bagmændene. Narkotika er så udbredt i Danmark i dag, at den kan købes i selv de små provinsbyer, hvor det tidligere var et storbyfænomen. Svenskerne har valgt at kontrollere på landegrænsen ved Øresundsbroen, hvor de har mange narkobeslaglæggelser. De har også skabt "Narkomobiliseringen" i kampen mod narko. Det er dog dansk politis opfattelse, at det fortsat er nemt at skaffe sig narko i alle de nordiske lande.

Den grænseoverskridende kriminalitet er også mange andre ting som menneskesmugling, våben, ulovlige fødevarer, dyr og planter, samt terror-relaterede aktiviteter.

irene

“
Strafferetligt er den ude af proportioner. Og man bliver nødt at interessere sig for tingene, selv om der umiddelbart ikke er noget at gøre ved dem.”

Vagn Greve

finder hurtigt ud af, at vi er dårligt kørende. Danmark gør for lidt i øjeblikket. Jeg ved da godt, at man ikke kan forhindre alt, men vi kunne nå langt med større synlighed og kontrol på, hvem der forlader landet og hvordan. Tolderne gør meget godt, men det er alt for ofte "lucky punch", når de fanger noget", siger Jørn Rise.

Som tidligere omtalt her i bladet, er ca. 600 medarbejdere tilknyttet toldområdet. Kun godt 100 medarbejdere har særligt fokus på smugleri.

Et strafferetligt problem

På Københavns Universitet siger professor i Strafferet Vagn Greve, at 50 års narkopolitik har spillet fallit.

"Strafferetligt er den ude af proportioner. Og man bliver nødt at interessere sig for tingene, selv om der umiddelbart ikke er noget at gøre ved dem. Derfor er det fornuftigt at tage diskussionen", siger Vagn Greve, som heller ikke er stødt på debat eller forskning om problemet.

Professoren mener, at der kan være en værdi, også politisk, i at have mere kontrol på de ydre danske grænser.

"Der er jo ingen tvivl om, at posterer man folk på grænserne, ville det kunne gøre det vanskeligere for de kriminelle. Men samtidig må jeg sige, at vi har jo mange års erfaringer med, at vi ikke kan holde narkoen ude. Også lande med anderledes, rigide kontrolsystemer har fundet ud af, at det er umuligt. Og det er en ren politisk beslutning, at man ikke vil have toldgrænser i EU", siger Vagn Greve.

Hos Center for Rusmiddelforskning vurderer centerleder Mads Uffe Pedersen ligeledes, at det ville have signalværdi med flere toldere på grænserne.

"Men spørgsmålet er, om det vil give den store ændring på markedet. Et land som USA bruger 85% af deres narkoudgifter på kontrol og 15% på behandlingssystemet. Det virker ikke. Over 50 procent af de indsatte i fængslerne, sidder der for narkotikakriminalitet", siger han.

Schengen-problematik

Kriminalinspektør Kim Kliver kan bekræfte, hvad forskerne også siger, nemlig at Schengensamarbejdet med de åbne, indre grænser har ført mere grænseoverskridende kriminalitet med sig.

"Det er vores klare opfattelse, at globaliseringen har vundet sit indtog, også når det gælder kriminalitet. Der er et stort pres på Schengenlandene. Hash, heroin og kokain kommer ind via de ydre grænser, mens amfetamin og f.eks. ecstasy produceres inden for EU. Her er man begunstiget af færre grænser", siger Kim Kliver.

Han mener, at synligheden er vigtig - de kriminelle skal kunne se politiet og tolderne, f.eks. i lufthavnen.

"Det kan jo være en stressfaktor, der afdækker dem selv. Man behøver ikke være synlig hele tiden, men man skal være der", siger han.

Forbundsformand Jørn Rise er enig.

"Vi stiller jo ikke krav om, at der tilføres området så mange toldere, at der ikke er narko i samfundet. Men det er vigtigt med synligheden. Det kniber det med i øjeblikket".

Han undrer sig over, at man på europæisk plan har stort fokus på toldområdet med et nyt toldkodeks og en større grad af samarbejde.

"Men Danmark gemmer sig, og det handler i høj grad om besparelser. Det er lykkedes

Holder ærlige folk ude

Hos regeringspartiet Venstre siger narkotikaordfører Karsten Nonbo, at han ikke mener, at debatten er død. Måske i pressen, siger han, men der er masser af debat og oplysning i forhold til de unge.

"Jeg har al ære og respekt for tolderes og politis arbejde ved grænserne. Men vi må vel nok erkende, at grænsevagter i hovedsagen har samme effekt som hængelåse: De holder ærlige mennesker ude. Dette ikke sagt for at fortælle, at de laver et dårligt stykke arbejde, men problemet er, at narkosmuglerne har meget større muligheder med at landsætte fra søsiden eller fra luften", mener Karsten Nonbo.

Han ser løsningen som et øget samarbejde mellem politi og SKAT i den almindelige efterforskning.

"Jeg kender resultater på sådanne efterforskninger, som har givet langt større udbytte end den almindelige grænsekontrol nogen sinde kommer til. Toldernes "lucky punch" står desværre ikke mål med smuglernes "lucky push". Det er ikke mirakuløst, men der findes desværre ikke andet middel end efterforskning, straf og konsekvens. Og så præventivt arbejde. Der kan jo kun sælges den stofmængde, som der er købere til. Derfor gælder det om at begrænse efterspørgslen ved forebyggende arbejde, men er skaden sket og efterspørgslen er der, så er efterforskning eneste udvej", mener Karsten Nonbo.

irene

skatteministeren at holde fokus væk fra toldområdet. Det er blevet et stedbarn i de skattefikserede organisationsændringer. Det er tilsyneladende ikke interessant, at man kan hindre narko i at komme ind i Danmark - det er ikke en interessant case at stoppe narko for 100 mio. kr. Så i dag er tolderne ikke synlige - ej heller for narkohandlerne”, mener Jørn Rise.

Samarbejde

Hos både SKAT og politi taler man i disse tider om et øget samarbejde. Lederen af Smuglerkontrollen i Københavns Lufthavn, Gert Roos, fortæller, at man arbejder på at tilrettelægge flere aktioner sammen med politiet på det operative plan. Desuden arbejdes med optimering af informationsudvekslingen for at opnå bedre kontrolresultater. Man deltager også i et fælles samarbejde med politi og toldmyndighederne i Norge, Sverige og Danmark rettet mod vestafrikanske narkohandlere.

”Det er givet, at vi kunne gøre noget mere, hvis vi var flere. Det, vi bl.a. fik med hjem fra et nyligt møde i Norge var, at skibstrafik, jernbaner og busser også er meget interessante i en tid, hvor sikkerhedsapparatet omkring lufthavnen er i fokus. Var vi flere, kunne vi lave flere spots og blive bedre til at søge personer og deres atypiske rejseruter ud”, siger Gert Roos og tilføjer, at det jo ikke kun er narkoen, der er interessant i den forbindelse - det er al illegal indførsel af varer.

Ram dem på økonomien

Hvis debatten mangler i offentligheden, så tales der internt hos myndighederne om nye metoder til at afsløre narkokriminaliteten.

SKAT og politiet har i fællesskab tidligere haft stort held med at ramme rockerne på pengepungen. Og det økonomiske samarbejde vil man måske også se omkring den grænseoverskridende narkokriminalitet.

”Vi skal jo også have dømt de elegante bagmænd. Styrken kan være, at myndighederne på tværs udnytter efterretningerne. Vi kan spille på mere, hvis vi arbejder under samme paraply. Jeg er enig i, at pengevejen er lige så vigtig som kriminalitetsvejen. Hvis man skal 10 år i fængsel, og de 5 millioner, man tjente, ikke ligger og venter bag efter, så er incitamen-

Foto: fagpress/Mikael Hjulær

tet måske ikke så stort til at begå kriminaliteten”, siger kriminalinspektør Kim Kliver fra NEC.

Han tilføjer, at han mener, at både politi og toldere i dag gør en forskel.

”Der er et langt mere målrettet og mere internationalt fokus i dag. Men det er vigtigt, at myndighederne viser en tværfaglig indsats. Vi skal tage fat i de tunge drenge, nogle af dem, der efter danske forhold er astronomisk store. Hvis vi kun beslaglægger på grænsen, får vi ikke fat i dem, så skærer vi blot en fødekæde over, der bliver erstattet af en ny. Markedet er ufatteligt nuanceret. Der er altid nogen med en gæld eller som er socialt pressede, der er villige til at løbe en risiko”, siger han.

Debat

Mens narkoen tilsyneladende vælter ind over de danske grænser, afventer Dansk Told & Skatteforbund resultatet af de løfter, som stort set samtlige medlemmer af Folketingets skatteudvalg talte for i et tidligere nummer af dette blad: Flere og mere synlige toldere.

”Vi ønsker den her debat. Vi skal gøre det godt i vores land, men i øjeblikket sætter vi ikke målrettet ind. Tolderne skal være mere synlige, og de skal i højere grad have mulighed for at gå efterretningsvejen. Når vi ser på andre lande, har de et omfattende toldnetværk. Danmark - vi gør bare for lidt”, siger Jørn Rise.

“
Når vi ser på andre lande, har de et omfattende toldnetværk. Danmark - vi gør bare for lidt.

”

Jørn Rise